

JAK CYFRYZOWAĆ POLSKĘ?

MONITORING STANOWISK I PROGRAMÓW
W ZAKRESIE POLITYKI CYFRYZACYJNEJ

ANKIETA DOTYCZĄCA KOMPETENCJI
CYFROWYCH I PODZIAŁU KOMPETENCJI
W ZAKRESIE CYFRYZACJI

PATRONI MEDIALNI

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

GAZETA BANKOWA

ORGANIZATOR

PARTNERZY

Instytut Sobieskiego
ul. Nowy Świat 27
00-029 Warszawa
tel./fax: 22 826 67 47

sobieski@sobieski.org.pl
www.sobieski.org.pl

JAK CYFRYZOWAĆ POLSKĘ?

MONITORING STANOWISK I PROGRAMÓW
W ZAKRESIE POLITYKI CYFRYZACYJNEJ

opracowanie redakcyjne: Mateusz Kędzierski

autorzy: Justyna Jasiewicz, Alek Tarkowski,
Maria Szymborska

korekta: Katarzyna Górską-Fingas
projekt: Piotr Perzyna

©Copyright by Instytut Sobieskiego 2015

ISBN 978-83-942126-4-3

Skład: ALC Marketing & Media Projects

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
MATEUSZ KĘDZIERSKI	
KOMPETENCJE CYFROWE POLAKÓW – WYNIKI SONDAŻU DIAGNOSTYCZNEGO	6
JUSTYNA JASIEWICZ, ALEK TARKOWSKI	
ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA CYFRYZACJĘ – PODZIAŁ KOMPETENCJI	12
MARIA SZYMBORSKA	
BIOGRAMY AUTORÓW	16
O INSTYTUCIE SOBIESKIEGO	18
<hr/>	
ANEKS	
ANKIETA DOTYCZĄCA KOMPETENCJI CYFROWYCH I PODZIAŁU KOMPETENCJI W ZAKRESIE CYFRYZACJI	19
LISTA ADRESATÓW ANKIETY	28

WSTĘP

Przedstawiamy Państwu raport z ankiety przygotowanej w ramach prowadzonego przez Instytut Sobieskiego projektu badawczego „Jak cyfryzować Polskę? Monitoring stanowisk i programów w zakresie polityki cyfryzacyjnej”. Ankieta skierowana została do różnych grup – instytucji publicznych, partii politycznych, organizacji pozarządowych i branżowych. Listę adresatów znajdują Państwo w niniejszym raporcie.

W badaniu skupiliśmy się na kwestiach kształtowania kompetencji cyfrowych i edukacji cyfrowej oraz cyfryzacji od strony relacji między instytucjami centralnymi. Problemy budowy infrastruktury czy bezpieczeństwa cyfrowego pozostawiliśmy jako tematy do dalszych badań, które mamy nadzieję również niedługo podjąć.

Celem ankiety było zdobycie wiedzy o stanowiskach wobec kompetencji cyfrowych i edukacji cyfrowej, a także podziału zadań między urzędami centralnymi. Interesowało nas również porównanie perspektyw i programów prezentowanych przez odmienne środowiska.

Ograniczony zakres badania nie pozwala na uogólnienie uzyskanych wyników. Pokazują one jednak określone tendencje i bariery, z jakimi zderzają się różne środowiska zajmujące się w Polsce polityką w zakresie cyfryzacji.

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim organizacjom, które wzięły udział w naszym badaniu, poświęcając swój czas na wypełnienie ankiety. Dziękujemy również ekspertom Centrum Cyfrowego Projekt: Polska, które współtworzyło niniejszy raport z Instytutem Sobieskiego, oraz naszemu Partnerowi w projekcie – firmie Orange Polska.

Mamy nadzieję, że niniejszy raport przyczyni się do lepszego naświetlenia przynajmniej niektórych aspektów polityki cyfryzacyjnej w Polsce oraz pokaże wagę tego zagadnienia dla funkcjonowania sfery publicznej, gospodarczej i społecznej.

Mateusz Kędzierski

Członek Zarządu Instytutu Sobieskiego

KOMPETENCJE CYFROWE POLAKÓW – WYNIKI SONDAŻU DIAGNOSTYCZNEGO

ALEK TARKOWSKI, JUSTYNA JASIEWICZ

CENTRUM CYFROWE PROJEKT: POLSKA

Nie trzeba pogłębionych badań i analiz, by dostrzec, że ICT na dobre już zagościło nie tylko w domach, ale i w kieszeniach obywateli. Smartfony, komputery, tablety, mobilny Internet, paczkomaty, biletomaty, parkometry... Otacza nas coraz więcej urządzeń, których używanie jest uwarunkowane posiadaniem odpowiednich umiejętności połączonych z wiedzą i postawami. Harmonijna kompozycja tych czynników, tak zwane kompetencje cyfrowe, warunkuje nie tylko korzystanie z infrastruktury oraz usług, ale też pełne i świadome uczestnictwo w życiu społecznym, kulturalnym i obywatelskim.

Liczne organizacje – instytucje publiczne, izby i podmioty gospodarcze oraz organizacje pozarządowe – realizują wiele różnorodnych projektów i inicjatyw w tej dziedzinie. Rozpoznanie postaw i opinii tych organizacji na temat szeroko pojętej cyfryzacji było celem przeprowadzenia niniejszego badania. Ankieta dotyczyła priorytetów, zarządzania procesem cyfryzacji oraz szczegółowych rekomendacji.

Ankieta przygotowana przez ekspertów z Instytutu Sobieskiego oraz Centrum Cyfrowego Projekt: Polska składała się z dwóch części. Centrum Cyfrowe jest odpowiedzialne za pierwszą część ankiety, dotyczącą polityki kształtowania i podwyższania kompetencji cyfrowych Polaków. W tej części raportu zaprezentowane zostaną wyniki analiz deklaracji organizacji biorących udział w badaniu w zakresie kompetencji cyfrowych Polaków¹.

ANALIZA UZYSKANYCH WYNIKÓW SONDAŻU

W pierwszym pytaniu prosiliśmy o określenie ogólnych priorytetów polityki cyfryzacyjnej prowadzonej przez administrację publiczną, poprzez przypisanie punktów (od 0 do 100) do czterech filarów cyfryzacji: rozwój infrastruktury, rozwój produktów i usług, rozwój kompetencji cyfrowych oraz regulację rynku telekomunikacyjnego i gospodarki cyfrowej. Interesowało nas w szczególności, w jakim stopniu rozwój kompetencji cyfrowych jest priorytetem dla respondentów. Zdaniem jednej organizacji pozarządowej, rozwój kompetencji powinien być podstawowym priorytetem państwa w tym obszarze (70 na 100 punktów). Na drugim biegunie znalazły się organizacje gospodarcze, zdaniem których obszar ten nie powinien być elementem polityki cyfryzacyjnej (0 punktów). Wskazania organizacji pozarządowych i instytucji publicznych były przy tym znacząco wyższe od wskazań podmiotów gospodarczych, z których wszystkie za priorytet uznały rozwój infrastruktury.

Wyniki odzwierciedlają ogólną tendencję do traktowania kwestii rozwoju kompetencji cyfrowych jako drugorzędnej dla rozwoju społeczeństwa cyfrowego. Lekceważenie tego obszaru aktywności administracji publicznej o tyle zaskakuje, że w przeciwieństwie do pozostałych obszarów jest to sfera wymagająca interwencji publicznej – rynek w niewielkim stopniu zajmuje się brakami kompetencyjnymi użytkowników, a tym bardziej kwestią wykluczenia znacznej części Polaków.

W drugim pytaniu skupiliśmy się na problemie barier w dostępie do technologii cyfrowych. Jak wykazują kolejne badania poświęcone kompetencjom cyfrowym Polaków, spada znaczenie barier infrastrukturalnych i finansowych (czyli tzw. barier twardych), a wzrasta znaczenie barier miękkich, czyli związanych z brakiem potrzeby korzystania z techno-

logii cyfrowych, brakiem odpowiednich umiejętności lub strachem przed korzystaniem z ICT. Analizy wskazują, że dostęp do technologii cyfrowych najbardziej utrudniają te czynniki, które potencjalni użytkownicy noszą w sobie. Jak wykazał sondaż przeprowadzony na potrzeby opracowania niniejszego raportu, rozmaite organizacje dobrze wyczuwają znaczenie poszczególnych barier. Najczęściej wskazywane były właśnie bariery miękkie: brak odpowiednich umiejętności (8 wskazań), brak motywacji do korzystania (7 wskazań) oraz brak potrzeby korzystania (7 wskazań). Ciekawe, że wskazania te zostały dokonane przede wszystkim przez organizacje pozarządowe. Brak odpowiednich umiejętności został wskazany przez 5 organizacji pozarządowych, 2 – gospodarcze i 1 – publiczną. Nieco inaczej rozkładają się odpowiedzi w zakresie bariery „brak motywacji do korzystania” – tu mamy do czynienia z 4 wskazaniami organizacji pozarządowych, 2 – publicznych i 1 – gospodarczej. Jeśli zaś chodzi o wskazania bariery „brak potrzeby korzystania” odpowiedzi układają się jeszcze inaczej: 3 wskazania organizacji pozarządowych, 2 – publicznych i 2 – gospodarczych. Inne bariery miękkie, czyli „strach przed zagrożeniami w sieci” i „brak oferty szkoleniowej dotyczącej kompetencji cyfrowych” były wskazywane znacznie rzadziej (odpowiednio 3 i 2 wskazania).

Zacnie rzadziej wskazywano bariery twarde jako te, które mają szczególne znaczenie dla korzystania z technologii cyfrowych. „Zbyt wysokie koszty dostępu” zostały wybrane 4 razy (1 raz przez instytucję publiczną i 3 razy przez organizacje gospodarcze), natomiast „brak infrastruktury teleinformatycznej” – 2 razy (przez instytucję publiczną oraz organizację pozarządową). Ciekawe jednak, że „zbyt wysokie koszty dostępu” zostały wskazane tylko raz, przez instytucję gospodarczą.

Analiza tych odpowiedzi prowadzi do wniosku, że organizacje poszczególnych sektorów mają dobre wyczucie barier w zakresie korzystania z technologii cyfrowych, o czym świadczy znacznie częstsze wskazywanie barier miękkich. Świadomość ta wydaje się większa w trzecim sektorze, podczas gdy organizacje publiczne i gospodarcze skłonne są wiązać kłopoty w korzystaniu z technologii cyfrowych z barierami twardymi. **Jest to o tyle niepokojące, że z oczywistych przyczyn to właśnie administracja i biznes w znacznej mierze decydują o kierunkach interwencji w obszarze technologii cyfrowych, mając nieporównywalnie większe możliwości legislacyjne i finansowe niż instytucje działające w sektorze pozarządowym.**

W sondażu starano się również określić, czy badane organizacje widzą potrzebę prowadzenia edukacji cyfrowej, która przygotowywałaby Polaków do korzystania z technologii cyfrowych. **Zdaniem większości organizacji biorących udział w badaniu, „zdecydowanie tak, istnieje wyraźna potrzeba przygotowania obywateli do świadomego korzystania z technologii cyfrowych”** – taką odpowiedź wskazało 9 spośród 12 zbadanych organizacji. Dwie organizacje (jedna publiczna i jedna gospodarcza) również udzieliły odpowiedzi twierdzącej, choć w nieco łagodniejszym wariacie, wskazując: „raczej tak, część Polaków ma problemy z korzystaniem z technologii cyfrowych”. Zdaniem tylko jednej organizacji, o profilu gospodarczym, taka potrzeba raczej nie istnieje, a „osoby potrzebujące edukacji w tym zakresie powinny zdobywać takie umiejętności we własnym zakresie”. Jest to o tyle zaskakujące, że takiej odpowiedzi udzieliła organizacja zrzeszająca podmioty zajmujące się szeroko rozumianą problematyką cyfrową.

Kolejne pytanie dotyczyło wskazania priorytetów dla działań na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych, poprzez określenie znaczenia edukacji cyfrowej dla wielu grup społecznych: dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, studentów, osób aktywnych zawodowo, seniorów i osób w wieku emerytalnym, osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, pracowników administracji państwowej, nauczycieli i pracowników instytucji kultury oraz prywatnych przedsiębiorców.

Wyniki są spójne dla dwóch grup: dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (średnia odpowiedzi: 4,25) oraz nauczycieli (średnia odpowiedzi: 4). Respondenci wskazują więc kluczową rolę edukacji cyfrowej w ramach systemu oświaty, a tak-

że konieczność podnoszenia kompetencji nauczycieli oraz innych edukatorów (pracowników instytucji kultury). Za najmniej zasadne (średnia odpowiedzi: 2,7) uznano kierowanie działań do studentów.

W odpowiedziach na to pytanie zaskakiwać może również stosunkowo niski poziom poparcia dla działań skierowanych do grup tradycyjnie uznawanych za kluczowe grupy docelowe e-integracji: seniorów i osób bezrobotnych. **Respondenci zdają się uznawać, że ważniejsze są inwestycje w wyższe kompetencje osób młodych lub w sile wieku niż inwestowanie w e-integrację osób wykluczonych cyfrowo.**

Jak wynika z rozpoznania opinii organizacji biorących udział w badaniu, **odpowiedzialność za kształtowanie kompetencji cyfrowych Polaków w skali lokalnej powinny ponosić przede wszystkim szkoły publiczne** (podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne) – wszystkie podmioty biorące udział w sondażu wskazały właśnie tę odpowiedź. Osiem instytucji uważa natomiast, że odpowiedzialność za działania tego rodzaju spoczywać powinna na organizacjach pozarządowych. Takie wskazania pochodziły zarówno z organizacji publicznych (2 wskazania), jak i gospodarczych (3 wskazania) oraz pozarządowych (3 wskazania). Pozostałe rodzaje podmiotów mogących się zaangażować w lokalną edukację cyfrową – biblioteki publiczne, domy kultury czy powiatowe urzędy pracy – były wskazywane rzadziej (odpowiednio 4, 3 i 3 razy). Analiza uzyskanych odpowiedzi w tym zakresie nie pozwala jednak na wyciągnięcie bardziej generalnych wniosków, poza oczywiście tym, że podstawową odpowiedzialność za edukację cyfrową ponosi szkolnictwo publiczne. **Nie można mówić bowiem o żadnej jednomyślności lub nawet zbliżonych deklaracjach organizacji o poszczególnych profilach w tym obszarze. Niestety, może to oznaczać, że poza bazowym uznaniem, iż miejscem uzyskiwania kompetencji cyfrowych jest szkolna klasa – przy wsparciu organizacji pozarządowych – nie ma wykrystalizowanego stanowiska, jakie organizacje powinny być lokalnymi liderami edukacji cyfrowej. Można więc zaryzykować stwierdzenie, że każdy sektor widzi potrzebę podjęcia działań edukacyjnych w tym zakresie, ale nie potrafi wskazać innego odpowiedzialnego niż lokalna szkoła lub fundacja. Wydaje się to o tyle niepokojące, że może utrudniać lub nawet uniemożliwiać wypracowanie lokalnych strategii edukacji cyfrowej, które opierałyby się na synergicznym wykorzystaniu zasobów poszczególnych typów organizacji i placówek działających lokalnie.**

Wyniki potwierdzają, że **istnieje powszechne poparcie dla rozwoju kompetencji cyfrowych w ramach systemu oświaty – wszyscy respondenci wskazali, że zdecydowanie zgadzają się z realizacją tych działań jako elementu obowiązkowej edukacji szkolnej.** Większość respondentów zgadza się też z realizowaniem działań w zorganizowanych grupach szkoleniowych i treningowych. W przypadku dwóch pozostałych form wymienionych w pytaniu – indywidualnych konsultacji oraz doraźnego wsparcia (oferowanego np. przez biblioteki) – większość respondentów ma stosunek ambiwalentny lub nie opowiada się za takim modelem.

Wyniki tego pytania są znaczące – wskazują bowiem na **kluczową rolę systemu oświaty dla podnoszenia kompetencji cyfrowych społeczeństwa.** Respondenci wychodzą więc z założenia, że długofalowo kompetencje cyfrowe – tak jak wszelkie inne – powinny być przede wszystkim nabywane na początkowych szczeblach edukacji. Może jednak zaskakiwać niskie poparcie dla form edukowania przez całe życie, służących rozwijaniu kompetencji cyfrowych. Oznacza to zarówno niedocenywanie kwestii wykluczenia cyfrowego znaczącej części osób dorosłych (przede wszystkim starszych), jak i założenie, że po nabyciu kompetencji cyfrowych w szkole obywatele nie będą potrzebować ich rozwijania. Wydaje się tymczasem, że rozwijanie kompetencji cyfrowych przez całe życie powinno uzupełniać działania systemu oświaty. Jeśli zaś chodzi o deklaracje w zakresie pożądanych efektów edukacji cyfrowej, zdecydowanie najczęściej wybieraną odpowiedzią było „nabycie umiejętności związanych z korzystaniem z technologii cyfrowych” – średnia odpowie-

dzi udzielonych w tym zakresie sięgnęła 4,9 (na skali 1-5). Jest to odpowiedź, którą wszystkie uczestniczące w sondażu instytucje nie tylko wskazywały jednomyślnie, ale też oznaczały ją najwyższą wartością. Na drugim miejscu znalazło się „osiąganie korzyści w ważnych obszarach życia” (średnia: 4,5), a na trzecim – „bezpieczne korzystanie z technologii cyfrowych” (średnia: 4,4). Na dalszych miejscach znalazły się „aktywizacja zawodowa” (średnia: 4) oraz „ułatwienie dostępu do dóbr kultury” (średnia: 3,8). Za najmniej ważne uznano „zdobycie certyfikatu potwierdzającego umiejętności” (średnia: 2,6), choć jedna z organizacji biorących udział w badaniu wskazała tu najwyższą wartość.

Ponownie nie można mówić o żadnych bardziej ogólnych tendencjach w zakresie postrzegania efektów edukacji cyfrowej w poszczególnych sektorach. Oczywiście, efektem edukacji cyfrowej ma być przede wszystkim nabycie umiejętności związanych z korzystaniem z ICT, co wydaje się podejściem krótkowzrocznym – to tak jakby twierdzić, że efektem edukacji czytelniczej ma być nabycie umiejętności czytania. **Szersze postrzeganie wyników edukacji cyfrowej wydaje się nieco mniej popularne**, choć warto docenić, że osiaganie korzyści w ważnych obszarach życia zostało ocenione niewiele niżej, co może być efektem głośnej w środowisku specjalistów debaty nad tak zwanym relacyjnym ujęciem kompetencji cyfrowych. Ideą tego podejścia jest odejście od „uniwersalistycznie” postrzeganych kompetencji cyfrowych, rozumianych jako zamknięty rejestr działań, które musi opanować każdy korzystający z ICT, i przesunięcie akcentu na korzyści postrzegane indywidualnie. Wydaje się, że dowodem coraz wyraźniejszego zakorzenienia się tej koncepcji jest wspomniana już niska ocena certyfikacji jako efektu edukacji cyfrowej.

W pytaniu ósmym poprosiliśmy o ocenę dotychczasowych działań administracji centralnej i samorządowej w trzech dziedzinach: e-integracja oraz kształtowanie kompetencji osób niekorzystających z Internetu, edukacja medialna i cyfrowa w szkołach oraz zapewnianie zaawansowanych kompetencji cyfrowych, niezbędnych na nowoczesnym runku pracy.

Oceny działań były niskie we wszystkich obszarach, żaden z nich nie był oceniony bardzo dobrze przez któregokolwiek z respondentów, a jedynie dwie organizacje przyznały ocenę „dobrą” (dla działań na rzecz edukacji medialnej). Taka ocena może wyjaśniać, dlaczego respondenci uznają podnoszenie kompetencji za mało priorytetowy obszar działań cyfryzacyjnych. Uważają bowiem, że państwo jest niezdolne do skutecznej realizacji tych działań.

W pytaniu dziewiątym prosiliśmy z kolei o odniesienie się do różnych postulatów dotyczących rozwijania kompetencji cyfrowych. Najwięcej respondentów zgodziło się ze stwierdzeniem, że **potrzebne jest wskazanie instytucji koordynującej działania na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych i pełniącej rolę centrum kompetencji dla innych instytucji**. Takiemu pomysłowi zdecydowanie sprzeciwiają się jedynie dwie organizacje. W przypadku postulatu skupienia działań rządu na zagadnieniu e-integracji osób wykluczonych uwidoczniła się duża rozpiętość odpowiedzi: wiele organizacji zdecydowanie zgadza się z tym stwierdzeniem, równie wiele jest tej tezie przeciwnych. Podobnie brak jedności w kwestii potrzeby wypracowania nowego typu i modelu instytucji zapewniającej dostęp do Internetu oraz podnoszącej kompetencje cyfrowe w skali lokalnej – a więc nowej formuły „publicznych punktów dostępu do Internetu”. Brak też większego poparcia dla kwestii stworzenia publicznego certyfikatu kompetencji cyfrowych, co mogłoby być krokiem w kierunku zapewnienia jakości i standaryzacji rezultatów programów na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych. W przypadku tego pytania linia podziału przebiega dość wyraźnie między organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi (popierającymi tę ideę) a podmiotami biznesowymi.

Większość respondentów negatywnie odnosi się do pomysłu wskazania instytucji podległej samorządowi terytorialnemu, której zadaniem jest rozwój kompetencji cyfrowych. Podobnie brakuje poparcia dla założenia, że rozwój kompe-

tencji cyfrowych powinien być zapewniany przez podmioty komercyjne. Na podstawie odpowiedzi na to pytanie można odnieść wrażenie, że respondenci nie posiadają wyraźnej wizji wdrożenia działań na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych, obejmującej na przykład kwestię kluczowych podmiotów realizujących działania, modelu szkoleniowego czy podziału odpowiedzialności między sektor publiczny i prywatny. Ta odpowiedź, w połączeniu z uznaniem tego obszaru za mało priorytetowy dla działań państwa, jest zaskakująca. Sugeruje bowiem, że – zdaniem respondentów – wzrost kompetencji cyfrowych jest zjawiskiem naturalnym i nie wymaga jakiegokolwiek interwencji. Jednak badania kompetencji dowolnych grup wiekowych i społecznych wskazują, iż jest to założenie błędne.

W zakresie wskazań tak zwanych dobrych praktyk, mających na celu rozwijanie kompetencji cyfrowych obywateli, uzyskano w zasadzie głównie ogólne wskazania, choć na tym tle wyróżniają się Program Rozwoju Bibliotek, prowadzony przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (3 wskazania) oraz Polska Cyfrowa Równych Szans, realizowana przez Stowarzyszenie „Miasta w Internecie” (2 wskazania). Respondenci wspominali również o działaniach prowadzonych przez Fundację Orange (program Pracownie Orange) i Fundację Aktywizacja. Poza tym badane organizacje, przede wszystkim z grona instytucji publicznych, ogólnie wskazywały na działania prowadzone w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka czy działania prowadzone przez resorty związane z obszarem cyfryzacji: Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji oraz Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Tylko jedna z organizacji biorących udział w sondażu wskazała trzy konkretne projekty: działania Mistrzowie Kodowania, Planeta Robotów i program Zero Robotics, prowadzony w Massachusetts Institute of Technology.

Na podstawie tych odpowiedzi można stwierdzić, że **za dobre praktyki uznawane są programy duże, którym towarzyszą regularne działania komunikacyjne i promocyjne**. Poza tym jako podmioty prowadzące wzorowe działania wymieniane są po prostu resorty lub instytucje w inny sposób zaangażowane w prowadzenie działań w tym obszarze (jak np. Władza Wdrażająca Projekty Europejskie, obecnie Centrum Projektów Polski Cyfrowej, będące instytucją pośredniczącą w projektach POIG i POPC). Niestety, w ogóle nie wymieniono inicjatyw bardzo interesujących, ale prowadzonych na mniejszą skalę, na przykład przez organizacje pozarządowe spoza Warszawy (jak Akademia Cyfrowych Kompetencji, prowadzona przez Fundację 5Medium). Jest to niepokojące, gdyż po raz kolejny dowodzi znacznego rozdrobnienia środowiska zaangażowanego w rozwijanie kompetencji cyfrowych oraz kłopotów z rozpoznawalnością działań prowadzonych na mniejszą skalę.

W pytaniu jedenastym poprosiliśmy o wskazanie konkretnych celów lub rodzajów działań, które są niezbędne dla rozwoju kompetencji cyfrowych. Respondenci w przeważającej mierze udzielili jednak odpowiedzi ogólnych, powtarzających kwestie zawarte we wcześniejszych pytaniach. Główne cele wskazane w tym pytaniu to kształcenie dzieci i młodzieży w ramach systemu oświaty, aktywizacja zawodowa oraz e-integracja osób starszych. Pojedyncze organizacje wskazały konkretne działania. Jedna z organizacji postulowała kontynuację programu Polska Cyfrowa Równych Szans oraz stworzenie publicznego certyfikatu kompetencji cyfrowych, inna – stworzenie mapy kompetencji cyfrowych (podkreślając, że nie powinna ona mieć charakteru ramowego), tak by móc przyporządkować do niej istniejące certyfikaty kompetencji cyfrowych. Natomiast jedna z organizacji rządowych zgłosiła postulat zapewnienia bezpłatnego dostępu do Internetu dla wszystkich obywateli.

PODSUMOWANIE

Na naszą ankietę odpowiedziała niewielka liczba podmiotów, dająca jednak dobre, przekrojowe spojrzenie na różne grupy interesariuszy kwestii rozwoju kompetencji cyfrowych. W związku z tym na podstawie ankiety można wyciągnąć kilka kluczowych wniosków.

Pierwszy z nich dotyczy istotności działań na rzecz kompetencji cyfrowych. Wśród respondentów widać wyraźny podział na dwie grupy. Instytucje publiczne i organizacje społeczne mają tendencję uznawać to za kluczowy obszar interwencji publicznej. Odwrotnie uważają organizacje gospodarcze i podmioty komercyjne.

Drugi wniosek dotyczy znaczenia prowadzenia działań na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych wśród uczniów i studentów oraz wspierania w tym zakresie nauczycieli i szkół. To najmocniejszy wniosek z ankiety, przewijający się przez wiele pytań i popierany jednogłośnie przez respondentów. Jednocześnie zaskakujący jest fakt, że respondenci widzą potrzebę prowadzenia edukacji cyfrowej najwyraźniej tylko na poziomie szkolnictwa i to niższego. Oznaczać to może, że grupy szczególnie dotknięte wykluczeniem cyfrowym wydają się pozostawać niezauważone przez interesariuszy. Wiąże się to bezpośrednio z trzecim wnioskiem, który dotyczy stosunkowo niskiej wagi przykładanej do działań e-integracyjnych, skierowanych do osób starszych i wykluczonych. Respondenci większą wagę przykładają do e-aktywizacji: podnoszenia kompetencji osób dorosłych, rozwoju kompetencji jako formy aktywizacji zawodowej.

Wobec powyższych spostrzeżeń zasadne wydaje się przeprowadzenie pogłębionej dyskusji oraz debaty – również w środowisku instytucji zaangażowanych w kształtowanie polityk cyfryzacji – na temat znaczenia edukacji cyfrowej dla poszczególnych grup społecznych oraz metod pracy z nimi. Efektem tej debaty powinna być spójna strategia prowadzenia działań w zakresie kształtowania i podnoszenia kompetencji cyfrowych Polaków.

1. W ramach badania pozyskano 11 odpowiedzi z organizacji zaproszonych do badania (3 urzędów, 4 organizacji pozarządowych i 4 instytucji branżowych) oraz 1 odpowiedź z instytucji spoza grona głównej puli uczestników badania; odpowiedzi te postanowiono uwzględnić w analizach.

2. D. Batorski, *Polacy wobec technologii cyfrowych – uwarunkowania dostępności i sposobów korzystania*, [w:] *Diagnoza Społeczna 2013. Warunki i jakość życia Polaków. Raport*, red. J. Czapiński, T. Panek, „Contemporary Economics 2013”, t. 7, s. 337.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA CYFRYZACJĘ – PODZIAŁ KOMPETENCJI

MARIA SZYMBORSKA

W tej części ankiety zadaliśmy pytania o odpowiedzialność za cyfryzację między poszczególnymi instytucjami centralnymi i samorządem terytorialnym. Chcieliśmy też poznać opinię respondentów o najpilniejszych zadaniach, jakich powinni podjąć się regulatorzy.

W 2011 roku utworzone zostało Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. Jednym z celów przeprowadzonych przekształceń resortowych było nadanie większej wagi procesom cyfryzacyjnym. Respondenci nie byli zgodni, czy przyjęty wówczas model podziału kompetencji między organami centralnymi jest optymalny. **Trzy instytucje na jedenaście (jedna publiczna i dwie pozarządowe) wyraziły opinię, że ramy obowiązującego systemu, w którym istnieje ministerstwo odpowiedzialne za administrację i cyfryzację, są właściwe. Pozostanie przy obowiązującym modelu jedna z instytucji argumentowała przekonaniem, zgodnie z którym zmiany strukturalne nie spowodują same z siebie poprawy sytuacji. Zwraçała uwagę, że do sprawnej cyfryzacji potrzebne są odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe.** Zdaniem tej instytucji, wskazane byłoby powołanie dwóch pełnomocników ministra odpowiedzialnego za dział informatyzacji: jednego zajmującego się podnoszeniem kompetencji cyfrowych w administracji publicznej (łącznie z samorządową) i drugiego zajmującego się podnoszeniem kompetencji cyfrowych obywateli. Obaj powinni być odpowiedzialni za opracowanie długoterminnych planów rozwoju, których realizacja została by powierzona wyspecjalizowanym instytucjom/organizacjom, najlepiej pozarządowym¹. Pełnomocnicy z urzędu powinni wchodzić w skład Komitetu Rady Ministrów ds. Cyfryzacji.

Dwie instytucje (obie branżowe) opowiedziały się za powołaniem oddzielnego, poświęconego jedynie cyfryzacji, ministerstwa (Ministerstwo Cyfryzacji). Dwa z wszystkich zapytanych podmiotów opowiedziały się za skoncentrowaniem kompetencji w instytucji podlegającej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Dwie instytucje (jedna publiczna, jedna branżowa) preferowałyby rozdział kompetencji zgodnie z podziałem resortowym (ministerstwa jako jednostki odpowiedzialne za cyfryzację w podległym sobie obszarze).

Jedna organizacja pozarządowa stwierdziła, że należy przekazać kompetencje w zakresie cyfryzacji agencji rządowej podporządkowanej odpowiedzialnemu za ten temat ministerstwu. Opinia ta poparta została przekonaniem, że ponieważ są to zadania wysoce specjalistyczne, kadry ministerstw nie powinny zajmować się związaną z cyfryzacją działalnością operacyjną. Zgodnie z tym założeniem, Ministerstwo powinno jedynie wyznaczać kierunki i nadzorować osiągnięcie efektów.

Jedna organizacja branżowa stwierdziła, że optymalnym rozwiązaniem byłoby skoncentrowanie kompetencji w dedykowanym cyfryzacji ministerstwie i jednocześnie umiejscowienie ministra cyfryzacji na poziomie wiceprezesa Rady Ministrów (aby pozostali ministrowie podlegali ministrowi cyfryzacji w obszarze jego działań). Opinia ta argumentowana była faktem, że cyfryzacja powinna podlegać mocnemu politycznie ministrowi, który będzie miał wpływ na decyzje podejmowane przez innych ministrów. W ten sposób miałyby zostać zapewniona koordynacja i nastąpić miałyby „uwspólnienie” priorytetów w tym zakresie.

Również w zakresie podziału kompetencji między urzędami centralnymi a regulatorami rynku (Urząd Komunikacji Elektronicznej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji) zapytane instytucje nie miały jednolitego stanowiska – trzy stwierdziły, że obecnie obowiązujący model jest dobry, cztery były przeciwnego zdania, a cztery nie miały na ten temat jednoznacznej opinii. Komentarze w tym zakresie były bardzo ogólne i koncentrowały się na konieczności usprawnienia koordynacji działań, zapewnienia kontroli przepływu informacji czy odpowiedzialności cyfryzacji.

Jedna organizacja pozarządowa opowiedziała się za koniecznością likwidacji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, a jedna organizacja branżowa z kolei wyraziła przekonanie, że KRRiT powinna zyskać większe kompetencje w zakresie kontroli *ex ante* w obszarze konsolidacji rynku medialnego.

Poproszeni o wymienienie trzech priorytetów regulatorów respondenci podawali zagadnienia z różnych obszarów. Odpowiedzi udzielone przez pojedyncze organizacje pozarządowe wskazywały na:

- Ostateczne uregulowanie kwestii częstotliwości z wykorzystaniem modelu kompensacyjnego, czyli opłat uzupełnionych o inwestycje w kompetencje cyfrowe.
- Ład w eterze, ochrona praw konsumentów, dbałość o niezależność i pluralizm mediów, ochrona autonomii mediów publicznych.
- Przyspieszenie przetargów na nowe technologie (np. LTE) bez paraliżowania rynku drogimi postępowaniami aukcyjnymi, których skutek może zachwiać podziałem rynku.
- Zapewnienie równych zasad konkurencji operatorom cyfrowym bez nadmiernego udziału inwestycji publicznych w twardą infrastrukturę.
- Zapewnienie intuicyjnego kontaktu obywatela z państwem za pomocą drogi cyfrowej – zarówno w regulowaniu obowiązków wobec państwa, jak i odwrotnie.
- Zmianę modelu ulg podatkowych w kierunku zapewnienia zniżek dla osób o niskim statusie materialnym, nieposiadających sprzętu i dostępu do Internetu (np. emerytów, bezrobotnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z uczniami).

Odpowiedzi, jakich udzieliły organizacje branżowe, to:

- Rozwój polskiej gospodarki i kultury oraz przedsiębiorstw płacących w Polsce podatki.
- Ochrona konkurencji – przeciwdziałanie monopolom i oligopolom – zapewnienie pluralizmu informacyjnego.
- Wsparcie rozwoju infrastruktury zapewniającej dostęp do szybkiego i bardzo szybkiego Internetu.
- Obniżenie kosztów dostępu do Internetu między innymi poprzez eliminację dublujących się prac.
- Powszechność taniego Internetu.

Jedna z zapytanych instytucji stwierdziła, że ważnym priorytetem regulatorów powinno być nieprzeszkadzanie w rozwoju przedsiębiorczości.

Odpowiedzi udzielone przez instytucje centralne pokrywały się w większości z ustawowymi zadaniami wymienionych podmiotów i dotyczyły stania na straży wolności słowa (KRRiTV), wspierania rozwoju rynku wewnętrznego (UKE) i ochrony konkurencji, konsumentów oraz pomocy publicznej (UOKiK).

PODZIAŁ KOMPETENCJI W ZAKRESIE CYFRYZACJI – INSTYTUCJE CENTRALNE – SAMORZĄD TERYTORIALNY

Zapytane instytucje były znacznie bardziej jednomyślne co do konieczności zmian w zakresie podziału kompetencji między urzędami centralnymi a jednostkami samorządu terytorialnego. Siedem instytucji stwierdziło, że zmiany w tym zakresie są konieczne, cztery nie miały zdania na ten temat. Zapytane podmioty zwróciły uwagę na konieczność wypracowania spójnej koncepcji rozwoju kompetencji cyfrowych. Ich zdaniem, niezbędne jest stworzenie prawno-organizacyjnego modelu współpracy między centrum a samorządem – uzgodnień, ustaleń prawnych i bieżących konsultacji (np. w postaci e-Government Toolkit).

Niezbędna jest też, ich zdaniem, większa współpraca jednostek samorządu na tym samym szczeblu. Instytucje zwróciły bowiem uwagę na nieefektywność wprowadzanych narzędzi i działań i/lub ich dublowanie się, na przykład różnych systemów teleinformatycznych tworzonych w każdej gminie osobno lub przypadkowe wyposażanie szkół w komputery z pominięciem oprogramowania. Podanym przez jedną organizację pozarządową przykładem rozwiązań byłoby stworzenie systemu prawnego umożliwiającego „odmiejszczenie” e-usług przypisanych nominalnie do samorządów lokalnych oraz outsourcing tych usług (np. przez centra usług wspólnych).

Ponadto pojedyncze instytucje zwróciły uwagę na konieczność:

- Przyznania dedykowanym cyfryzacji urzędom centralnym narzędzi do skutecznego egzekwowania rozwoju w zakresie cyfryzacji.
- Uzależnienia pomocy od włączenia się samorządu w proces inwestycji poprzez rezygnację z podatków i opłat lokalnych obowiązujących inwestycje.
- Zapewnienia regionalizacji edukacji młodzieży w miejsce modelu centralnego, podobnie jak zregionalizowano budowę twardej infrastruktury cyfrowej. Poprawę kompetencji cyfrowej wśród młodzieży, zdaniem tego podmiotu, należy programować i dostosowywać do poszczególnych szczebli szkół (podstawowych, gimnazjów, szkół zawodowych) z poziomu marszałków województwa, a nie MEN.
- Kontynuowania sprawdzonego już modelu hybrydowego, zakładającego istnienie ogólnopolskiego systemu wsparcia i metodyki oraz realizację lokalną na poziomie gminy.

Jedna instytucja branżowa zwróciła uwagę, że większą rolę do odegrania w tym zakresie powinna mieć Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego.

WZORCOWE PROJEKTY ROZWOJU KOMPETENCJI CYFROWYCH

W ankiecie zapytaliśmy również o zagraniczne wzory dla Polski. W zakresie budowania kompetencji cyfrowych obywateli respondenci wskazali: Estonię, Finlandię, Francję, Koreę Południową, Norwegię, Szwecję, Wielką Brytanię (e-skills UK). W zakresie e-administracji i cyfrowych usług publicznych wymienione zostały: Austria, Estonia, Finlandia i inne kraje skandynawskie, Francja, Holandia, Wielka Brytania (gov.uk), Singapur, Stany Zjednoczone (US Digital Service). W zakresie cyfryzacji usług w sektorze prywatnym: Dania, Islandia i inne kraje skandynawskie, Holandia, Singapur, Stany Zjednoczone, Wielka Brytania. W obszarze cyfryzacji edukacji: Estonia, Finlandia, Korea Południowa, Malesja, niektóre stany w USA, Wielka Brytania. W dziedzinie budowania nowoczesnej gospodarki wykorzystującej narzędzia cyfrowe: Finlandia, Holandia, Irlandia, Japonia, Korea Południowa, Niemcy, Singapur, Stany Zjednoczone.

PODSUMOWANIE

Badane instytucje są zgodne, że obecny model podziału kompetencji między instytucjami centralnymi nie spełnia pokładanych w nim nadziei. Sprawna cyfryzacja kraju i rozwoju kompetencji cyfrowych obywateli wymagają, ich zdaniem, nadania jeszcze większego znaczenia temu obszarowi. Zmianom organizacyjnym powinny towarzyszyć regulacyjne, zapewniające większą przejrzystość i równość konkurencji operatorów cyfrowych. W tym kontekście szczegółowy podział kompetencji między regulatorami rynku (Urzędem Komunikacji Elektronicznej, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Krajową Radą Radiofonii i Telewizji) nie był dla badanych instytucji istotnym problemem. Znacznie poważniejszych działań wymagają, ich zdaniem, relacje między administracją centralną a samorządem i między poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego. Brak koordynacji prowadzonych prac i dublowanie działań przyczyniają się bowiem do nieoptymalnego wykorzystania pieniędzy publicznych.

1. Np. w trybie art. 12 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie lub w trybie ustawy o prowadzeniu polityki rozwoju.

BIOGRAMY AUTORÓW

dr Justyna Jasiewicz – adiunkt w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, *head of research* w Centrum Cyfrowym Projekt: Polska. Zajmuje się problemem kompetencji informacyjnych młodzieży, społecznymi konsekwencjami korzystania z Internetu oraz przemianami mediów masowych w perspektywie rozwoju ICT. Autorka publikacji *Kompetencje informacyjne młodzieży* (2012) oraz licznych artykułów naukowych i popularnonaukowych publikowanych w pracach zbiorowych, „Przeglądzie Bibliotecznym”, „Information – Wissenschaft und Praxis”, „Gazecie Wyborczej”; współautorka pracy *Informacja zdrowotna. Oczerki i kompetencje polskich użytkowników* (2013). Członkini licznych zespołów badawczych, ekspertka wielu organizacji pozarządowych, w tym Fundacji Orange i Fundacji Nowoczesna Polska.

dr Alek Tarkowski – socjolog, dyrektor Centrum Cyfrowego Projekt: Polska – organizacji wspierającej tworzenie w Polsce cyfrowego społeczeństwa obywatelskiego. Członek Rady do spraw Cyfryzacji, w której pełni funkcję koordynatora zespołu ds. kompetencji cyfrowych. Koordynator projektu Creative Commons Polska, przewodniczący Koalicji Otwartej Edukacji oraz przewodniczący europejskiego stowarzyszenia COMMUNIA. W latach 2008-2011 członek Zespołu Doradców Strategicznych przy Prezesie Rady Ministrów, odpowiedzialny za kwestie dotyczące społeczeństwa cyfrowego. W latach 2011-2013 członek Rady Informatyzacji przy Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji. Współautor raportu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Polska 2030 oraz Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2030 roku.

Maria Szymborska – socjolog, absolwentka Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, od pięciu lat pracuje w zespole tworzącym obecnie Centrum Wyzwań Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego. Specjalizuje się w badaniach społecznych, ewaluacji polityk publicznych i analizie instytucjonalnej. Współpracuje z Centrum Myśli Jana Pawła II, Instytutem Sobieskiego i Klubem Jagiellońskim, gdzie współtworzy Ośrodek Studiów o Mieście.

INSTYTUT SOBIESKIEGO jest największym, **działającym już od dekady, prawnym polskim think tankiem**. Naszą misją jest **tworzenie idei dla Polski**. Idei opartych na przekonaniu o potrzebie budowy w Polsce suwerennej republiki, silnego, sprawnego, ale też i ograniczonego państwa, które zapewnia zachowanie równowagi między wolnością i odpowiedzialnością obywatelską, gwarantującego swobodę gospodarczą. Państwa zapewniającego ład społeczny ufundowany na prawie naturalnym, chrześcijańskim dziedzictwie narodowym oraz ogólnoludzkich wartościach.

Zespół Instytutu składa się z ponad 30 ekspertów z dorobkiem zawodowym oraz naukowym: **ekonomistów, politologów, prawników, finansistów, inżynierów, biologów, lekarzy, historyków**.

W minionych dziesięciu latach naszej działalności wydaliśmy **kilkanaście książek i raportów**, opublikowaliśmy ponad **70 analiz i 170 komentarzy**, zorganizowaliśmy ponad 50 debat i spotkań dyskusyjnych, a w ramach naszej **aktywności edukacyjnej umożliwiliśmy kilkudziesięciu studentom z Polski i zagranicy zdobycie – nieraz pierwszego – doświadczenia zawodowego na stażu w Instytucie**.

Nasi eksperci byli uczestnikami licznych konferencji oraz regularnie gościli w mediach.

Wierzymy, że kolejna dekada działalności Instytutu będzie okresem dalszego intensywnego rozwoju naszej aktywności mającej na celu **podnoszenie poziomu polskiego życia publicznego**.

ANEKS

ANKIETA DOTYCZĄCA KOMPETENCJI CYFROWYCH I PODZIAŁU KOMPETENCJI W ZAKRESIE CYFRYZACJI

Ankieta przeprowadzana w ramach projektu badawczego „Jak cyfrzować Polskę? Monitoring stanowisk i programów w zakresie polityki cyfrzacyjnej”.

Poniższa ankieta składa się z dwóch części:

- 1) część pierwsza, której liderem merytorycznym jest Centrum Cyfrowe Projekt: Polska, dotyczy kompetencji cyfrowych (pytania 1-11);
- 2) część druga, której liderem jest Instytut Sobieskiego, dotyczy podziału kompetencji w zakresie cyfrzacji (pytania 12-17).

1. Cyfrzacja w Polsce jest prowadzona w oparciu o cztery filary: rozwój infrastruktury, rozwój produktów i usług, rozwój kompetencji cyfrowych oraz regulację rynku telekomunikacyjnego i gospodarki cyfrowej.

Proszę określić, jak ważne powinny być te obszary w działaniach administracji publicznej do roku 2020, przydzielając pomiędzy nie łącznie 100 punktów.

- rozwój infrastruktury pkt
- rozwój produktów i usług pkt
- rozwój kompetencji cyfrowych pkt
- regulacja rynku telekomunikacyjnego i gospodarki cyfrowej pkt

2. Jakie są, Państwa zdaniem, najważniejsze bariery utrudniające Polakom korzystanie z technologii cyfrowych?

Proszę wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi, zaznaczając X w odpowiednim boksie po prawej stronie.

- brak infrastruktury teleinformatycznej
- zbyt wysokie koszty sprzętu
- brak odpowiednich umiejętności
- zbyt wysokie koszty dostępu do Internetu
- brak motywacji do korzystania
- brak potrzeby korzystania
- strach przed zagrożeniami w sieci
- brak oferty szkoleniowej dotyczącej kompetencji cyfrowych

3. Czy, Państwa zdaniem, istnieje potrzeba prowadzenia edukacji w zakresie korzystania z technologii cyfrowych wśród Polaków?

Proszę wybrać jedną odpowiedź, zaznaczając X w odpowiednim boksie po prawej stronie.

- zdecydowanie nie, wszyscy doskonale sobie radzą z korzystaniem z technologii cyfrowych
- raczej nie, osoby potrzebujące edukacji w tym zakresie powinny zdobywać takie umiejętności we własnym zakresie
- raczej tak, część Polaków ma problemy z korzystaniem z technologii cyfrowych
- zdecydowanie tak, istnieje wyraźna potrzeba przygotowania obywateli do świadomego korzystania z technologii cyfrowych

4. Jaka jest potrzeba prowadzenia edukacji cyfrowej w poszczególnych grupach?

Proszę wybrać jedną odpowiedź dla każdej grupy, korzystając ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „brak potrzeby”, a 5 – „wysoką potrzebę”.

	1 brak potrzeby	2	3	4	5 wysoka potrzeba
dzieci i młodzież w wieku szkolnym					
studenci					
osoby aktywne zawodowo					
seniorzy i osoby w wieku emerytalnym					
osoby niepełnosprawne					
osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo					
pracownicy administracji państwowej					
nauczyciele i pracownicy instytucji kultury					
prywatni przedsiębiorcy					

5. Jakie organizacje powinny być odpowiedzialne za edukację cyfrową Polaków w skali lokalnej?

Proszę wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi, zaznaczając X w odpowiednim boksie po prawej stronie.

- szkoły publiczne (podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne)
- powiatowe urzędy pracy
- biblioteki publiczne
- domy kultury
- organizacje pozarządowe

6. Jak powinna być prowadzona edukacja cyfrowa?

Proszę wybrać jedną odpowiedź dla każdego modelu prowadzenia edukacji cyfrowej, korzystając ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 – „zdecydowanie tak”.

	1 zdecydowanie nie	2	3	4	5 zdecydowanie tak
w zorganizowanych grupach przez przygotowanych trenerów					
w formie indywidualnych konsultacji					
w formie doraźnych konsultacji prowadzonych np. w bibliotekach					
jako jeden z elementów obowiązkowej edukacji szkolnej					

7. Co powinno być efektem edukacji cyfrowej?

Proszę wybrać jedną odpowiedź dla każdego efektu edukacji cyfrowej, korzystając ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 – „zdecydowanie tak”.

	1 zdecydowanie nie	2	3	4	5 zdecydowanie tak
zdobycie certyfikatu potwierdzającego umiejętności					
aktywizacja zawodowa					
nabycie umiejętności związanych z korzystaniem z technologii cyfrowych					
osiąganie korzyści w ważnych obszarach życia					
ułatwienie dostępu do dóbr kultury					
bezpieczne korzystanie z technologii cyfrowych					

8. Jak oceniają Państwo działania administracji (na szczeblu centralnym i samorządowym) w poszczególnych obszarach?

Proszę wybrać jedną odpowiedź dla każdego obszaru, korzystając ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „bardzo źle”, a 5 oznacza „bardzo dobrze”.

	1 zdecydowanie nie	2	3	4	5 zdecydowanie tak
e-integracja i kształtowanie kompetencji osób niekorzystających z Internetu					
edukacja medialna i cyfrowa w szkołach					
zapewnianie zaawansowanych kompetencji cyfrowych, niezbędnych na nowoczesnym rynku pracy (np. różne formy programowania)					

9. W jakim stopniu zgadzają się Państwo z następującymi postulatami odnośnie do działań w zakresie rozwijania kompetencji cyfrowych?

Proszę zaznaczyć swoje odpowiedzi, korzystając ze skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 – „zdecydowanie tak”.

	1 zdecydowanie nie	2	3	4	5 zdecydowanie tak
Rozwój kompetencji cyfrowych w skali lokalnej powinien być prowadzony przez wyznaczoną do tego celu jednostkę samorządu terytorialnego.					
Rozwój kompetencji cyfrowych powinien być realizowany przez indywidualnych trenerów, niezwiązanych z żadną instytucją.					
Potrzebny jest nowy model instytucji zapewniającej dostęp do Internetu oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych w skali lokalnej.					
Potrzebne jest wskazanie instytucji koordynującej w skali kraju działania na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych i pełniącej rolę centrum kompetencji dla innych instytucji.					
Działania administracji publicznej powinny skupiać się przede wszystkim na e-integracji: motywowaniu i zapewnianiu podstawowych kompetencji osobom niekorzystającym z Internetu.					
Państwo powinno opracować standardowy, publiczny certyfikat, który mógłby być wykorzystywany przez dowolne organizacje do certyfikowania kompetencji cyfrowych.					
Rozwój kompetencji cyfrowych Polaków jest przede wszystkim zadaniem administracji publicznej, realizującej misję edukacyjną.					
Rozwój kompetencji cyfrowych powinien być przede wszystkim rozwijany poprzez firmy komercyjne, w interesie których leży zwiększenie liczby osób korzystających z Internetu.					

10. Które organizacje, instytucje lub firmy, Państwa zdaniem, prowadzą wzorcowe projekty na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych?

Proszę podać nazwy trzech podmiotów lub projektów.

.....
.....
.....

11. Jakie są, Państwa zdaniem, kluczowe cele lub rodzaje działań, które są niezbędnym elementem rozwoju kompetencji cyfrowych w Polsce do roku 2020?

Proszę wymienić trzy cele lub rodzaje działań.

.....
.....
.....

12. Jaki model podziału kompetencji między ministerstwami w zakresie cyfryzacji uznają Państwo za optymalny?

Proszę wybrać jedną z odpowiedzi, zaznaczając X w odpowiednim boksie po prawej stronie*:

- skoncentrowanie kompetencji w jednym istniejącym ministerstwie (Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji)
- skoncentrowanie kompetencji w jednym ministerstwie przy połączeniu Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych
- skoncentrowanie kompetencji w osobnym, dedykowanym jedynie cyfryzacji ministerstwie (Ministerstwo Cyfryzacji)
- skoncentrowanie kompetencji w osobnym, głównym urzędzie podlegającym Prezesowi Rady Ministrów
- skoncentrowanie kompetencji w instytucji podlegającej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
- przekazanie kompetencji agencji rządowej podporządkowanej ministerstwu odpowiedzialnemu za cyfryzację
- rozdzielenie kompetencji zgodnie z podziałem resortowym (ministerstwa jako jednostki odpowiedzialne za cyfryzację w podległym sobie obszarze)
- inny:.....
-
-
- nie mam zdania

*Opcjonalnie: proszę podać krótkie uzasadnienie wyboru odpowiedzi:

.....
.....
.....

13. Czy obecny model podziału kompetencji między urzędami centralnymi a regulatorami rynku (Urząd Komunikacji Elektronicznej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji) wymaga, Państwa zdaniem, zmian?

Jeśli wybrali Państwo odpowiedź „TAK”, proszę przejść do pytania 14. Jeśli wybrali Państwo odpowiedź „NIE” lub „Nie mam zdania” – proszę przejść do pytania 15.

- TAK
- NIE
- Nie mam zdania

14. Jakie zmiany w podziale kompetencji pomiędzy urzędami centralnymi a regulatorami rynku (Urząd Komunikacji Elektronicznej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji) należałoby, Państwa zdaniem, wprowadzić?

Proszę podać maksymalnie trzy główne obszary zmian.

Pytanie tylko dla instytucji, które w poprzednim (13.) pytaniu zaznaczyły odpowiedź „TAK”

.....
.....
.....

15. Jakie, Państwa zdaniem, powinny być priorytety regulatorów?

Proszę podać maksymalnie trzy główne obszary.

.....
.....
.....

16. Czy obecny model podziału kompetencji w zakresie cyfryzacji między urzędami centralnymi a jednostkami samorządu terytorialnego wymaga, Państwa zdaniem, zmian?

Jeśli wybrali Państwo odpowiedź „TAK”, proszę przejść do pytania 17. Jeśli wybrali Państwo odpowiedź „NIE” lub „Nie mam zdania” – proszę przejść do pytania 18.

- TAK
- NIE
- Nie mam zdania

17. Jakie zmiany w podziale kompetencji między urzędami centralnymi a jednostkami samorządu terytorialnego należałoby, Państwa zdaniem, wprowadzić?

Proszę podać maksymalnie trzy główne obszary zmian.

Pytanie tylko dla instytucji, które w poprzednim pytaniu (16.) zaznaczyły odpowiedź „TAK”

.....
.....
.....

18. Jakie państwa mogą być dla Polski wzorcami w następujących obszarach (można podać więcej niż jedno państwo):

- budowania kompetencji cyfrowych obywateli:.....
.....
- e-administracji i cyfrowych usług publicznych:
.....
- cyfryzacji usług w sektorze prywatnym:.....
.....
- cyfryzacji edukacji:.....
.....
- budowania nowoczesnej gospodarki wykorzystującej narzędzia cyfrowe:.....
.....

LISTA ADRESATÓW ANKIETY

Partie polityczne:

- Platforma Obywatelska;
- Polskie Stronnictwo Ludowe;
- Prawo i Sprawiedliwość;
- Sojusz Lewicy Demokratycznej;
- Twój Ruch.

Urzędy:

- Kancelaria Prezydenta RP;
- Biuro Bezpieczeństwa Narodowego*;
- Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji;
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych;
- Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju;
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- Ministerstwo Gospodarki;
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- Urząd Komunikacji Elektronicznej;
- Centralny Ośrodek Informatyki;
- GIODO;
- Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A.;
- Agencja Rozwoju Przemysłu.

Instytucje branżowe:

- NSZZ Solidarność;
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
- Polska Izba Komunikacji Elektronicznej;
- Polskie Towarzystwo Informatyczne;
- Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji;
- Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej.

Think tanki i organizacje trzeciego sektora:

- Stowarzyszenie „Miasta w Internecie”;
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego;
- Fundacja im. Kazimierza Pułaskiego;
- Krajowa Izba Gospodarcza;
- Konfederacja Lewiatan;
- demosEUROPA;
- Fundacja Panoptykon;
- Centrum im. A. Smitha;
- Fundacja Republikańska;
- Fundacja Dobra Sieć;
- Fundacja Rozwoju Inicjatyw Edukacyjnych;
- Fundacja Aktywizacja;
- Forum Od-nowa;
- Centrum Europejskie Natolin;
- Institut Spraw Publicznych;
- CASE;
- Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT;
- Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego;
- Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową;
- Instytut Badań Strukturalnych;
- Warszawski Instytut Studiów Ekonomicznych;
- INSPRO;
- Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach;
- Instytut Obywatelski.

* Podkreślono nazwy instytucji i organizacji, które odpowiedziały na ankietę.

JAK CYFRYZOWAĆ POLSKĘ?
MONITORING STANOWISK I PROGRAMÓW
W ZAKRESIE POLITYKI CYFRYZACYJNEJ

PATRONI MEDIALNI

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

GAZETA BANKOWA

ORGANIZATOR

PARTNERZY

